

Stiftelsen Grenadjärskolan
joakim.arnryd@grenadjarskolan.se

2024-01-15

1 (21)

Dnr SI 2023:6829

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Grenadjärskolan i Örebro kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning vid Grenadjärskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Grenadjärskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydligare leda och organisera skolenhetens kollegiala lärande så att det ger avtryck i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver tillsammans utveckla undervisningen så att eleverna stimuleras och utmanas oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge alla lärare möjlighet att tillsammans med andra lärare kvalitetssäkra sina betyg och bedömningar.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **9 september 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 58301 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:6829) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Grenadjärskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat. Av intervjuer med rektorn, lärarna och av inkommen dokumentation framgår att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat utifrån olika parametrar såsom ämnen, årskurser, nationella prov och resultat över tid. Rektorn och lärarna uppger att lärarna en gång per läsår lämnar in en redogörelse för och en analys av kunskapsresultaten i varje ämne i samtliga årskurser samt resultaten för de nationella proven i årskurs 3, 6 och 9. Utifrån det underlaget gör rektorn analyser bland annat kring måluppfyllelse samt resultaten på nationella prov. Härutöver framgår av intervjuer med rektorn, lärarna samt av inkommen dokumentation att elevernas kunskapsresultat även följs upp en gång per termin på klasskonferenser samt på ämneskonferenser.

Rektorn följer upp undervisningens genomförande samt hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn följer upp undervisningen samt hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen genom lärarnas planeringar som görs i alla ämnen enligt en gemensam struktur, under strukturerade lektionsbesök och vid medarbetarsamtalen. Rektorn och lärarna uppger att lärarna inför medarbetarsamtalen genomför en utvärdering av undervisningen med eleverna. Utvärdering berör frågeställningar om såväl undervisningen som läroplanens värdegrund och är ett underlag som diskuteras under medarbetarsamtalet. Vidare framkommer vid intervjuer med lärarna att rektorn också har inblick i undervisningen och hur värdegrundsarbetet integreras genom att delta vid ämneslagsträffar samt genom samtal som sker i vardagen. Granskningen visar vidare att rektorn följer upp hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen genom att ta del av Skolinspektionens enkät, skolans trivselenkät samt klass- och elevrådsprotokoll. Av inkommen dokumentation framgår dessutom att gruppsamtal har genomförts i personalen för att följa upp hur värdegrundsarbetet integreras i den ämnesvisa undervisningen.

Utifrån den genomförda analysen genomför rektorn utvecklingsåtgärder och fattar beslut om resursfördelning. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsans personal framgår att beslut om insatser och resursfördelning utgår dels från lärarnas terminsvisa resultatanalys, dels från muntliga rapporter och samtal med lärare och resurspersonal samt de elevärenden som inkommer till elevhälsan. Vidare framgår av inkommen dokumentation och av ovan nämnda intervjuer att en insats som görs utifrån analysresultatet, för att höja måluppfyllelsen i alla ämnen, är ett pågående läsprogram. Härutöver framgår av analysen att skolenheten har låg måluppfyllelse i ämnet matematik i alla årskurser och att insatser genomförs efter att elevernas specifika behov har kartlagts. Behoven anges sedan i skolans tillgänglighetsplaner och därefter sätts olika åtgärder in. Granskningen visar till exempel att klasserna på lågstadiet under större delen av undervisningstiden bemannas av två lärare eller en lärare och en resursperson. I årkurs 6-9 bemannas lektionerna i ämnet matematik av två lärare för att möjliggöra gruppindelningar. I alla årskurser används även ett individualiserat läromedel samt laborativt material i ämnet matematik. Av intervjuer med rektorn och elevhälsans personal samt av inkommen dokumentation framgår dessutom att en särskild undervisningslokal, för elever i behov av ett mindre sammanhang i alla årskurser, startades läsåret 2022/2023. Exempel på insatser för att utveckla undervisningen är specialpedagogernas utbildningstillfällen om särskilt stöd, språkstörning, barn med särskild begåvning samt variation och motivation under lektioner. Rektorn uppger också att satsningen på lärar- och elevassistenter ger lärarna större möjligheter att utveckla sin undervisning. Av intervju med rektorn och av inkommen dokumentation framgår att rektorn regelbundet träffar undervisande lärare, specialpedagoger och resurslärare för att stämma av effekten av åtgärder och insatta resurser för att därefter vid behov revidera och justera dessa. Rektorn uppger att insatserna kring läsförmåga och läsförståelse har gett effekt eftersom de har sett förbättrade resultat i flera ämnen. Vidare uppger rektorn att satsningen på den särskilda undervisningslokalen har lett till att fler elever når gymnasiebehörighet.

Jämställdhetsarbetet

Skolan har till viss del ett systematiskt jämställdhetsarbete som leds och styrs av rektorn. Granskningen visar exempelvis att samtal förs kring pojkars och flickors talutrymme samt hur personalen ska få tysta flickor att ta plats. Lärarna och rektorn uppger att de även återkommande diskuterar att rast- och klassaktiviteter ska vara tillgängliga för alla elever oavsett kön och att när de i undervisningen pratar om förebilder och yrken ska det finnas en jämn fördelning mellan män och kvinnor. Granskningen visar vidare att rektorn initierat yrkesinformation som bryter mot könsnormen genom att exempelvis bjuda in en kvinnlig fordonsmekaniker. Härutöver

uppgger rektorn att hen och lärarna följer upp kunskapsresultat, nationella provresultat och elevernas gymnasieval utifrån kön. Rektorn uppgger att analysen inte har visat på några närmare skillnader mellan pojkar och flickors kunskapsresultat.

Ledning och organisation

Skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn, lärarna samt elevhälsans personal framgår att skolan har gemensamma rutiner för exempelvis hantering av frånvaro.

Undervisningen planeras utifrån ett dokument med gemensam struktur och skolans tillgänglighetsplaner används av alla pedagoger för att anpassa undervisningen.

Lärarna uppgger att de inför varje läsårstart tar del av ett PM som handlar om gemensamt arbets- och förhållningssätt för att skapa en samsyn av hur personalen bemöter eleverna. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att obehöriga lärare handleds antingen av rektorn eller biträdande rektor samt arbetar tillsammans med en behörig och erfaren lärare.

Rektorn leder och organiserar till viss del det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av inkommen information och intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsans personal framgår att det finns forum för samverkan. Exempelvis har lärarna arbetslagsträffar varannan vecka där praktiska frågor och planeringsfrågor som rör arbetslaget tas upp. Personalkonferenser genomförs en gång i veckan och det förekommer också klass- och ämneskonferenser en gång per termin. Dock framkommer det av intervjuer med lärarna och elevhälsans personal att det inte finns en tydlig styrning av ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Av intervju med rektorn framgår visserligen att skolledningen vid några tillfällen har gett lärare i uppdrag att leda ett kollegialt lärande. Ett sådant uppdrag är ett arbete om antisemitism där lärare fortbildade lärare för att sedan arbeta med detta tillsammans med eleverna. Lärarna uppgger dock att det kollegiala lärandet är ett arbete som de främst driver på egen hand utifrån de behov som finns i lärarkollegiet. Exempelvis ger de varandra råd och tips samt delar med sig av kunskap från fortbildning. Enligt elevhälsans personal är det svårt att genomföra ett kollegialt lärande som utvecklar undervisningen då lärarna ofta arbetar på egen hand, och de uppgger att det kollegiala lärandet på skolenheten behöver utvecklas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydligare leda och organisera skolenhetens kollegiala lärande så att det ger avtryck i undervisningen.

Skolinspektionens bedömning är att rektorns ledning och organisation av ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen är begränsat. Granskningen visar visserligen att forum för samverkan finns vars innehåll är tydligt. Det kollegiala lärandet bedrivs dock oftast på lärarnas eget initiativ och utifrån deras perspektiv och vad de ser för behov.

Enligt 2 kap. 9 § skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Av Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr22, avsnitt 2.8, framgår att rektorn har ansvaret för skolans resultat och, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att identifiera de behov som verksamheten har för att därefter besluta om inriktningen på det kollegiala lärandet och leda personalgruppen i det utvecklingsarbetet. Personalens lärande och samarbete bör inriktas mot specifika syften och elevers lärande bör sättas i centrum. Vidare bör samarbetet ge personalen möjlighet att utveckla nya och alternativa upplägg och undervisningsmetoder i syfte att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i enlighet med skollagens krav.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Målfokus, struktur, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är målfokuserad, strukturerad, varierad samt omfattar ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att lärarna planerar sin

undervisning i enlighet med en gemensam struktur i alla ämnen där syfte, centralt innehåll, arbetsuppgifter samt examinationsform anges. Lärarna uppger att de synliggör syfte och centralt innehåll för eleverna på olika sätt beroende på elevernas ålder och mognad. Av intervjuer med eleverna framgår att de tar del av detta på flera olika sätt, exempelvis genom skolans digitala lärplattform, lektionsplaneringar samt lärarnas genomgångar. Vidare framgår av intervjuer med eleverna och av lektionsobservationerna att lektionerna följer en given struktur. Exempelvis finns lektionens arbetsgång uppskriven eller projicerad på tavlan. I inledningen av lektionen går läraren igenom lektionens innehåll och den arbetsgång som står på tavlan och lektioner avslutas som regel med att lärarna sammanfattar lektionen och berättar vad de ska arbeta med nästa gång. Härutöver framgår av intervjuer med lärarna, eleverna samt observationerna att undervisningen varierar både vad gäller arbetsformer och arbetssätt. Eleverna uppger och observationerna visar att eleverna arbetar enskilt, i par, i grupp eller tillsammans i helklass. Det framgår också att undervisningen innehåller genomgångar, läromedelsarbete, filmvisning, bokläsning, skrivuppgifter samt diskussioner. Av lektionsobservationerna och intervjuer med lärarna och eleverna framgår vidare att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Lärarna uppger att de förbereder sig för vilka elever som behöver mer stöd i undervisningen. Av elevintervjuerna framgår att lärarna använder olika metoder för att förklara en uppgift för eleverna, exempelvis presentationsverktyg och filmer. Även lektionsobservationerna ger flera exempel där lärarna på ett tydligt sätt visar, förklarar och resonerar med eleverna kring ämnesinnehållet.

Motivation och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Det förekommer naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation. Av intervjuer med lärarna i årskurs 6-9 framgår att de använder sig av formativa kommentarer på till exempel inlämningsuppgifter i de flesta ämnen för att tydliggöra för eleverna vad som är bra och vad som kan utvecklas i uppgiften för att höja kvaliteten. Av lektionsobservationerna och elevintervjuerna framgår att lärarna ger eleverna uppmuntrande och berömande kommentarer. Lärarna uppger att de uppmanar eleverna att fortsätta försöka trots att något är svårt och att de arbetar medvetet med att skapa ett tillåtande klimat där alla elever vågar uttrycka sig. Eleverna uppger att lärarna, oftare muntligt än skriftligt, uppmuntrar och vägleder dem att klara en uppgift vilket ger dem självförtroende. Vidare uppger lärarna att för att bibehålla elevernas engagemang i undervisningen växlar de mellan mer teoretiskt och praktiskt arbete. Detta förekommer i ämnen såsom matematik och naturorienterande ämnen. I de yngre åldrarna lägger lärarna in korta tanke- eller rörelsepauser. Lärarna uppger också att de tar till vara på elevernas intressen när de utformar undervisningen för att skapa motivation. Lärarna relaterar även

undervisningen till elevernas vardag i till exempel ämnet matematik och i de samhällsorienterande ämnen samt avgränsar uppgifter för vissa elever för att motivera och visa på framsteg. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att lärarna förmedlar höga förväntningar på eleverna genom att i sin planering av undervisningen planera för att alla elever ska lyckas utifrån sina förutsättningar.

Undervisningen är till innehåll och arbetssätt delvis anpassad till aktuell elevgrupp och till elevernas enskilda behov. Av intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsans personal framgår att skolans tillgänglighetsplaner är ett stöd för lärarna i arbetet med anpassningar. I dessa anges en elevs behov av stöd eller anpassningar, till exempel muntliga prov, uppläst material, hörselkåpor eller en extra paus. Även lektionsobservationerna ger flera exempel på anpassningar som lärarna gör. Vidare visar granskningen att även om det finns en medvetenhet hos personalen och samtal har förts om elever som behöver extra utmaningar i sitt skolarbete samt om särskilt begåvade elever, så framkommer det vid intervjuer med lärarna och eleverna samt av inkommen dokumentation att sådana utmaningar ges i begränsad omfattning inom ramen för undervisningen, men att skolan erbjuder elever utmaningar utanför undervisningen. Exempelvis finns skrivarkurser samt en schackklubb. Vid intervjuer med eleverna och lärarna framkommer vidare att det visserligen i vissa ämnen finns extrauppgifter, fördjupningsmaterial och uppgifter av olika svårighetsgrad att arbeta med, men likväl förekommer det att eleverna får läsa, rita eller hjälpa andra elever tills alla elever är klara med en uppgift. Härutöver framgår det av intervjuer med rektorn och lärarna att det finns en ambition hos personalen att anpassa undervisningen för de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling, men att det finns utmaningar för personalen att inom ramen för undervisningen, ge dessa elever det stöd som de behöver.

Elevers delaktighet i sitt eget lärande och inflytande över undervisningen

Undervisningen ger eleverna möjligheter att reflektera över sitt lärande samt att reflektera över frågor utan ett givet svar. Av intervjuer med lärarna framgår att eleverna får reflektera över sitt lärande i samband med de formativa kommentarer som lärarna ger eleverna på skoluppgifter. Lärarna uppger att de till exempel låter eleverna resonera om vad som är bra och vad som krävs för att nå ett högre betygssteg. Det förekommer också att eleverna utvärderar sin egen insats och vad de har lärt sig efter ett arbetsområde eller avsnitt i en lärobok. Härutöver framgår av intervjuer med eleverna och lärarna att eleverna diskuterar och resonerar kring frågeställningar ur olika perspektiv och vinklar. Lärarna uppger att det sker i de samhällsorienterande ämnen samt även i den ordinarie undervisning när tillfälle ges. Vid intervjuer med lärarna och eleverna framkommer olika bilder kring huruvida ett arbete med inlärningsstrategier och studieteknik sker. Lärarna ger exempel på att det

är något som tas upp vid utvecklingssamtalen, vid behov i klassrummet samt i kommentarer som till exempel skrivs på elevernas läxförhör, medan eleverna uppger att de arbetat med detta enbart vid något tillfälle och i några få ämnen.

Lärarna använder olika metoder för att involvera eleverna i planering och utvärdering av undervisningen. Av intervjuer med lärarna och eleverna framgår att eleverna bland annat får vara med och påverka arbetssätt, arbetsformer samt examinationssätt. Eleverna får till exempel välja om de vill arbeta enskilt eller i grupp, om de vill tillägna sig kunskaper genom film, tyst läsning eller högläsning samt om de vill ha prov eller någon annan typ av examinationsuppgift. Vidare framgår av elev- och lärarintervjuerna att lärarna planerar ett arbetsområde, och att eleverna inom ramen för detta område efter ålder och mognad exempelvis får välja vilken uppgift som de ska börja med. Enkäter indikerar att eleverna önskar mer inflytande och medbestämmande. Det har också förts diskussioner i kollegiet om vad eleverna kan påverka och att lärarna behöver synliggöra för eleverna när de ges möjlighet att påverka. Vidare framgår av intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna att eleverna genomför utvärderingar av undervisningen i alla ämnen. Dessa utvärderingar genomförs en gång per termin och det framkommer vid intervjuer med rektorn och lärarna att elevernas synpunkter i den terminsvisa utvärdering tas tillvara under medarbetarsamtalen då bland annat planering och lektionsupplägg diskuteras. Vidare framgår av intervjuer med såväl lärarna som eleverna att lärarna emellanåt gör egna utvärderingar, och att dessa ofta handlar om att utvärdera hur en lektion har varit och hur det gick. Både eleverna och lärarna uppger att om det under en lektion har uppstått något som inte har fungerat, brukar eleverna även få möjlighet att reflektera över det.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver tillsammans utveckla undervisningen så att eleverna stimuleras och utmanas oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver utveckla undervisningen så att den stimulerar och utmanar alla elever oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Granskningen visar att även om det finns en medvetenhet hos personalen kring differentierad undervisningen, görs anpassningar för de elever som har nått längre i sin kunskapsutveckling i begränsad omfattning inom ramen för undervisningen. Lärarnas arbete med att anpassa undervisningen riktar sig främst till de elever som inte har kommit så långt i sin kunskapsutveckling.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov samt att elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Enligt 3 kap. 2 § skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därmed rektorn att organisera verksamheten så att lärarna ges möjlighet att på ett strukturerat sätt diskutera och tillsammans hitta strategier och konkreta arbetssätt för att utveckla undervisningen så att även de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling stimuleras och utmanas att nå så långt som möjligt i sitt lärande. Utan tillräcklig stimulans och utmaning finns en risk att eleverna inte känner motivation för skolarbetet. Undervisningen ska med andra ord anpassas utifrån elevernas olika förutsättningar och kunskaper, och samtidigt ha en sådan svårighetsgrad att den stimulerar och utmanar alla elever att nå sin fulla potential.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Trygghet

Det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med rektorn, lärarna samt elevhälsans personal framgår att de följer upp elevernas upplevelse av trygghet på flera sätt. Exempelvis genom den årliga trivselenkäten, kartläggningen av otrygga platser i skolmiljön samt Skolinspektionens enkätsvar. Rektorn och lärarna uppger att mentorerna även följer upp elevernas trygghet vid mentorssamtal som genomförs två gånger per läsår. Eleverna uppger att de deltar vid uppföljningen av trivselenkäten och att de utifrån resultatet får möjlighet till att ge förslag på förändringar. Vidare framgår av intervjuer

med rektorn, lärarna samt elevhälsans personal att enkäterna och resultaten från kartläggningen av otrygga platser sammanställs och att insatser antingen genomförs omgående eller med ett längre tidsperspektiv. Exempel på omgående insatser som har vidtagits är att personalbemanningen utökats i omklädningsrummen vid idrottshallen och att duschdraperier har satts upp i duschutrymmen. Insatser med ett längre tidsperspektiv är till exempel elevhälsans initiativ att alla elever ska hälsa på varandra. Vidare visar granskningen att ett främjande och förebyggande trygghetsarbete bedrivs på flera sätt. Exempelvis genom skolans rastvårdsverksamhet, ett samarbete med vårdnadshavare, trivselaktiviteter tillsammans med eleverna samt vänskapsdagar. Eleverna och lärarna uppger att de dessutom arbetar med att förebygga kränkningar på Internet genom ett material som tillhandahålls av polismyndigheten. Samtliga intervjugrupper och Skolinspektionens skolenkät genomförd med lärare och elever vårterminen 2023 ger en samstämmig bild av att eleverna känner sig trygga på Grenadjärskolan.

Studiero

Det finns ett medvetet arbete på skolan för att skapa och bibehålla studiero som eleverna är delaktiga i. Av intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsans personal framgår att elevernas upplevelse av studiero undersöks i den trivselenkät som nämns ovan. Rektorn uppger att skolenkäten även följs upp i det syftet. Härutöver uppger lärarna att studiero diskuteras under elevernas utvecklingssamtal. Vidare framgår av inkommen dokumentation och av intervju med rektorn att insatser görs utifrån enkätresultaten. I en grupp har exempelvis en extra lärarresurs tillsatts, och ett nära samarbete med vårdnadshavare samt ett arbete med positiv förstärkning och utökade anpassningar har gett god effekt. I andra grupper finns biträdande rektorn med som ett stöd och representanterna ur elevhälsan uppger att de handleder lärarna i arbetet kring att skapa studiero.

Granskningen visar vidare att ett främjande och förebyggande arbete pågår för att skapa och bibehålla studiero. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsans personal framgår att diskussioner kring ledarskap i klassrummet, en tydlig lektionsstruktur samt korta och kärnfulla genomgångar skapar studiero. Lärarna på till exempel lågstadiet använder sig också av lågaffektivt bemötande, olika uppmärksamhetssignaler samt olidfärgade lappar för att tydliggöra om samtal får förekomma eller inte, för att skapa och bibehålla studiero. Av intervjuer med lärarna och eleverna framgår vidare att det finns ordnings- och klassrumsregler som eleverna får vara med att påverka. Samtliga intervjugrupper samt lektionsobservationerna ger en samstämmig bild av att det som regel råder studiero i

klasser och undervisningsgrupper men att det finns elevgrupper där skolan bedriver ett medvetet arbete för att det ska vara studiero.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Analys av lärarnas bedömningar och betygssättning

Rektorn analyserar eventuella skillnader i lärarnas bedömningar och betygssättning. Som framgår under område 1 följer rektorn upp och analyserar skolans kunskapsresultat utifrån olika parametrar. Av intervju med rektorn framgår att hen utifrån denna analys har identifierat avvikelser i lärares bedömningar och betygssättning i de naturorienterande ämnena i de högre årskurserna. Dessutom framgår av inkommen dokumentation att avvikelser i ämnet svenska mellan slutbetyget i årskurs 9 och nationella provbetyget noterades i den analys som gjordes läsåret 2022/2023. Inga avvikelser gällande kön har dock konstaterats. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att identifierade avvikelser diskuterats och analyserats med berörda lärare. Enligt rektorn handlar orsakerna om att vissa lärare är nyutexaminerade eller ensamma i sitt ämne och därmed varit osäkra på hur betygskriterierna ska tolkas.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Granskningen visar att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Av intervjuer med lärarna framgår att de exempelvis använder anonymiserade prov samt att de återkommande kvalitetssäkrar sina bedömningar genom att läsa och diskutera elevuppgifter. Lärarna använder också Skolverkets bedömningsstöd i alla ämnen samt gamla nationella prov vid diskussioner kring bedömning. Av intervju med rektorn framgår vidare att nationella prov sambedöms tillsammans med andra friskolor i kommunen.

Granskningen visar dock samtidigt att alla lärare inte ges tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning. Av en av lärarintervjuerna framgår att de till viss del på eget initiativ behöver frigöra tid för sambedömning. Vidare framgår av intervju med rektorn att förutsättningar för sambedömning är begränsade för lärare som är ensamma i sitt ämne och att dessa lärare uppmanas att på egen hand söka samverkan med lärare i forum utanför skolan. Av Skolinspektionens enkät från vårterminen 2023 framgår vidare ett lägre värde på frågan i vilken utsträckning som lärarna samverkar kring bedömning och betygssättning jämfört med genomsnittet för deltagande skolor i riket i samma enkätomgång. Av intervju med rektorn samt den andra lärargruppen framgår dock flera exempel på hur lärarna ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betygssättning. Sambedömningar har exempelvis skett i samband med ämneslagsträffar och studiedagar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge alla lärare möjlighet att tillsammans med andra lärare kvalitetssäkra sina betyg och bedömningar.

Skolinspektionen bedömer att alla lärare inte får möjlighet att gemensamt diskutera sina bedömningar och sin betygssättning. Lärarna ges vissa förutsättningar till sambedömning och kvalitetssäkring, exempelvis under ämneslagsträffar samt när de sambedömer nationella prov tillsammans med andra fristående skolenheter. Av granskningen framgår dock att lärare till viss del på eget initiativ får frigöra tid till sambedömning, och att det finns lärare som är ensamma i sitt ämne och som uppmanas att på egen hand söka samverkan i andra forum än på skolenheten.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform var i landet den anordnas och av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

Av Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning (SKOLF5 2022:417 s. 18) framgår att rektorn bör skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga bedömningar och betyg. Dessutom framgår (s. 23-24) att rektorn har en central roll för lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Lärare behöver ges förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de kan analysera och värdera elevernas kunskaper, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Det framgår även att huvudmannen kan behöva bistå med att organisera arbetet

mellan skolenheter om lärare saknar ämneskollegor inom enheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.

För att ytterligare utveckla arbetet med bedömning och betygssättning rekommenderar Skolinspektionen att alla lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning tillsammans med andra lärarkollegor, främst inom samma ämne. Rektorn behöver därför skapa förutsättningar för alla lärare att diskutera sina bedömningar och sin betygssättning tillsammans med ämneskollegor i så stor utsträckning som möjligt. Rektorn bör se till att sambedömning sker med regelbundenhet samt följa upp det arbetet. Skolinspektionen vill också betona att huvudmannen kan behöva bistå rektorn med att organisera ett samarbete kring bedömning och betygssättning tillsammans med andra skolor som ett led i arbetet med likvärdig bedömning.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning

Roller och ansvarsfördelning är tydliga och kända inom såväl huvudmannens som skolenhetens organisation. Av intervju med huvudmannens representant, tillika skolchef, framgår att skolchefen och rektorn träffas en gång i veckan, och att de vid dessa möten hanterar sådant som sker löpande i verksamheten samt frågeställningar från huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Exempel på områden som berörs är den dagliga verksamheten i skolan, organisation, skolans arbete med normer och värden samt betyg och bedömning. Av inkommen information framgår även att huvudmannen till skillnad från rektorn följer upp resurstilldelning samt att beslut fattas i enlighet med förordningar. Vidare framgår av intervju med huvudmannens representant att hela styrelsen, där även rektorn och biträdande rektorer ingår, sammanträder en gång i månaden. Vid dessa tillfällen avhandlas punkter som både rektorn och huvudmannen tar upp, till exempel personalbehov och önskemål om investeringar i verksamheten. En gång per termin följs elevernas kunskapsresultat upp. Av inkommen information framgår hur huvudmannens och skolenhetens styrkedja fungerar och där anges även att det finns ett tydligt uppdelat ansvar mellan

huvudmannen och rektorn. Huvudmannen ansvarar exempelvis för personal- och lönefrågor medan rektorn ansvarar för skolans dagliga verksamhet samt de uppgifter som i övrigt hör till rektorns ansvarsområde.

Huvudmannen följer regelbundet upp och gör självständiga bedömningar av verksamheten. Av intervju med huvudmannen och inkommen dokumentation framgår att huvudmannen genomför ett eget kvalitetsarbete utifrån en rad olika rubrikområden och frågeställningar. Utbildningens kvalitet följs exempelvis upp under rubriken "Kunskap, utveckling och lärande" där bland annat frågor om elevernas måluppfyllelse, behörighet till gymnasieskola samt att undervisningen är strukturerad och utgår från läroplanens innehåll tas upp. Vidare framgår av inkommen dokumentation att huvudmannen följer upp resultat i förhållande till de nationella målen samt beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder för att säkerställa en likvärdig utbildning. Vid intervju med huvudmannens representant framkommer att styrelsen följer upp kunskapsresultaten på flera sätt, exempelvis hur termins- och slutbetyg korrelerar med resultaten på nationella ämnesprov, huruvida elevers slutbetyg i årskurs 9 bibehålls i gymnasieskolan samt hur pojkars och flickors kunskapsresultat skiljer sig åt stadiet. Härutöver följs elevernas upplevelse av trygghet upp genom årliga enkäter som besvaras av både elever och vårdnadshavare samt genom kränkingsanmälningar och klagomål. Huvudmannens representant uppger att huvudmannen därefter gör en analys som rektorn tar del av vid styrelsemöten. Analysen har bland annat visat att Grenadjärskolans elever uppvisar en lägre måluppfyllelse i gymnasieskolan samt att pojkarna på ett av skolans stadier har svårare att nå kunskapsmålen än flickorna. Huvudmannens representant uppger vidare att en åtgärd som vidtagits efter en analys av kunskapsresultaten är en satsning på läsförmåga och läsförståelse i alla årskurser och att den har pågått under några år. I intervju med huvudmannens representant framkommer att de har sett förbättrade resultat i flera ämnen tack vare den insatsen, men att det kvarstår utmaningar kring elever som till exempel inte tycker om att läsa. Huvudmannens roll kring trygghetsåtgärder består av att ge förutsättningar för att genomföra aktiviteter som främjar och förebygger tryggheten.

Oberoende aktör vid klagomål och kränkingsanmälningar

Huvudmannen informerar elever och vårdnadshavare om rutiner för hantering av klagomål och kränkingsanmälningar. Av intervju med huvudmannens representant samt av inkommen komplettering framgår att elever och vårdnadshavare informeras såväl muntligt som skriftligt. Skriftlig information ges inför varje läsår i utskick till elev och vårdnadshavare och en länk till ett dokument med instruktioner om processen finns tillgänglig på skolans hemsida. I samband med föräldramöten under läsåret påminns

vårdnadshavare också om informationen på hemsidan. Av intervju med huvudmannens representant och av inkommen information framgår även tydligt vilka rutinerna är och hur huvudmannen tar del av klagomål och kränkingsanmälningar. I första hand är det rektorn som mottar klagomål och anmälningar, utreder dessa och vidtar eventuella åtgärder. Huvudmannen tar dock alltid del av klagomål och anmälningar samma dag som de inkommer och utreder ärenden vid behov. Granskningen visar att elever och vårdnadshavare kan vända sig direkt till huvudmannen via e-post eller brev. Möjligheten att vara anonym finns och detta anges tydligt i informationen på skolans hemsida.

Behovsanpassat stöd till rektorn

Huvudmannen ger rektorn ett behovsanpassat stöd samt tar ansvar för att skolan når en god måiluppfyllelse och likvärdighet. Av intervju med huvudmannens representant framgår att styrelsen är lyhörd för rektorns behov och att det är en fråga som tas upp vid de månadsvisa styrelsemötena. Stöd ges dels utifrån behov som huvudmannen ser, dels utifrån behov som rektorn uttrycker. Exempelvis ges rektorn stöd vid budgetuppföljningar, vid kontakter med socialtjänsten i händelse av orosanmälningar eller vid mer komplicerade personalärenden. Rektorn ges även stöd i att vara pedagogisk ledare genom att hen deltar i olika utbildningar och nätverk för rektorer. På skolenheten finns dessutom två biträdande rektorer som har olika ansvarsområden, en för årskurs 1-9 och en för förskola, förskoleklass samt fritidshemmet.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Granskningen visar att huvudmannen tar ansvar för att skolan ges förutsättningar att bedriva undervisning av hög kvalitet, men att andelen behöriga lärare i de praktiskt-estetiska ämnena är låg. Av intervju med huvudmannens representant framgår att skolans lokaler är ändamålsenliga och att de är anpassade för det elevantal som skolan har. Huvudmannens representant uppger att styrelsen får kännedom om vad som behövs i lokalerna genom det arbetsmiljöarbete som bedrivs, men även genom att rektorn eller pedagogisk personal aviserar att de till exempel behöver annan teknik i salarna eller uppdaterade läromedel. Av inkommen information och av intervju med huvudmannens representant framgår att det har gjorts en insats vad gäller inköp av digital utrustning till eleverna samt inköp av aktuella läromedel och abonnemang på digitala boktjänster. Vidare uppger huvudmannens representant att huvudmannen bevakar lärarnas behörighet samt skapar förutsättningar för lärarnas kompetensutveckling. Granskningen visar att huvudmannen arbetar aktivt med att öka andelen behöriga lärare genom försök till nyrekrytering samt genom att skapa

förutsättningar för obehöriga lärare att nå behörighet genom utbildning. Den kompetensutveckling som bedrivs är ofta kopplad till fortbildningsmaterial som Skolverket tillhandahåller och tid avsätts för det vid till exempel studiedagar. Av inkommen komplettering från huvudmannen framgår att skolläningen är uppmärksam på när det finns möjlighet till fortbildning och behörighetsgrundande utbildning i de ämnen där skolan har obehöriga lärare. Samtal förs med dessa lärare och de uppmanas samt ges förutsättningar att ta del av sådan utbildning. Vidare framgår av inkommen komplettering att huvudmannen annonserar efter behöriga lärare samt försöker knyta lärare, som är under pågående utbildning, till skolenheten med erbjudande om anställning efter slutförd utbildning

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Tobias Thorén

Beslutsfattare
Signerat av: Tobias Thorén

X Helena Forsberg

Föredragande
Signerat av: Helena Forsberg

I handläggningen av ärendet har även utredare Ann-Charlotte Ehn medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- En intervju med huvudmannens representant.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 20-22 november 2023. Besöket genomfördes av utredarna Helena Forsberg och Ann-Charlotte Ehn.

Stiftelsen Grenadjärskolan är en konfessionell grundskola med årskurserna F-9. Även fritidshem finns vid skolenheten. Förskoleklass och fritidshem omfattas emellertid inte av den här granskningen. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolenheten 203 elever. Grenadjärskolan leds av en rektor och två biträdande rektorer. Friskolan Grenadjärskolan drivs av Stiftelsen Grenadjärskolan och dess styrelse utgör skolans huvudman.